

32010R0838

24.9.2010.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 250/5

UREDBA KOMISIJE (EU) br. 838/2010**od 23. rujna 2010.****o utvrđivanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prijenosnih sustava i zajednički regulatorni pristup naplati prijenosa****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 18. stavak 5. prvu rečenicu,

budući da:

- (1) Uredbom Komisije (EU) br. 774/2010 od 2. rujna 2010. o utvrđivanju smjernica koje se odnose na naknadu između operatora prijenosnih sustava i zajednički regulatorni pristup naplati prijenosa ⁽²⁾ uspostavlja se mehanizam naknade troškova operatorima prijenosnih sustava za prihvaćanje prekograničnih tokova električne energije i zajednički regulatorni pristup naplati prijenosa. Ta Uredba, međutim, prestaje važiti 2. ožujka 2011.
- (2) Kako bi se osigurao kontinuitet provedbe mehanizma naknade između operatora prijenosnih sustava, trebalo bi usvojiti nove smjernice, navedene u članku 18. stavcima 1. i 2. Uredbe (EZ) br. 714/2009 od 13. srpnja 2009., koje odražavaju institucionalni okvir uspostavljen tom Uredbom. Posebno bi Agencija za suradnju energetskih regulatora (dalje u tekstu „Agencija”), uspostavljena Uredbom (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, trebala biti odgovorna za praćenje provedbe mehanizma naknade između operatora prijenosnih sustava.
- (3) Obvezujuće smjernice kojima se uspostavlja mehanizam naknade između operatora prijenosnih sustava trebale bi stvoriti stabilnu osnovu za djelovanje mehanizma naknade između operatora prijenosnih sustava i pošteni naknadu troškova za prihvaćanje prekograničnih tokova električne energije operatorima prijenosnih sustava.
- (4) Operatori prijenosnih sustava iz trećih zemalja ili područja koji su sklopili sporazume s Unijom, na temelju kojih su usvojili i primjenjuju pravo Unije u

području električne energije, trebali bi imati pravo sudjelovanja u mehanizmu naknade između operatora prijenosnih sustava, na istovjetnoj osnovi kao i operatori prijenosnih sustava iz država članica.

- (5) Prikladno je dozvoliti operatorima prijenosnih sustava u trećim zemljama koje nisu sklopile sporazume s Unijom, na temelju kojih su usvojile i primjenjuju pravo Unije u području električne energije, da sklope višestrane sporazume s operatorima prijenosnih sustava u državama članicama, koji svim stranama omogućuju pošteni i pravičnu naknadu troškova nastalih zbog prihvaćanja prekograničnih tokova električne energije.
- (6) Operatori prijenosnih sustava trebali bi primiti naknade za gubitke energije koji su posljedica prihvaćanja prekograničnih tokova električne energije. Takva bi se naknada trebala temeljiti na procjeni gubitaka do kojih bi bilo došlo u nedostatku tranzita električne energije.
- (7) Trebalo bi uspostaviti fond za naknadu troškova koje operatori prijenosnih sustava snose zbog stavljanja infrastrukture na raspolaganje za prihvaćanje prekograničnih tokova električne energije. Vrijednost tog fonda trebala bi se temeljiti na dugoročnom prosjeku povećanih troškova stavljanja infrastrukture na raspolaganje za prihvaćanje prekograničnih tokova električne energije, procijenjenom na razini Unije.
- (8) Procjenu infrastrukture za prijenos električne energije na razini Unije, koja se koristi za omogućavanje prekograničnih tokova električne energije, trebala bi izvršiti Agencija kao tijelo koje je odgovorno za koordiniranje aktivnosti regulatornih tijela koja moraju izvršavati sličnu funkciju na nacionalnoj razini.
- (9) Operatori prijenosnih sustava u trećim zemljama trebali bi snositi jednake troškove za korištenje prijenosnog sustava Unije kao i operatori prijenosnih sustava u državama članicama.
- (10) Razlike u naknadama koje proizvođači električne energije snose za pristup prijenosnom sustavu ne bi smjele ugroziti unutarnje tržište. Zbog toga bi se prosječne naknade za pristup mreži u državama članicama trebale držati u rasponu koji pomaže da se osigura ostvarivanje prednosti usklađivanja.

⁽¹⁾ SL L 176, 15.7.2003., str. 1.

⁽²⁾ SL L 233, 3.9.2010., str. 1.

⁽³⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 1.

- (11) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem odbora osnovanog na temelju članka 46. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Operatori prijenosnih sustava primaju naknadu troškova nastalih kao posljedica prihvaćanja prekograničnih tokova električne energije po svojim mrežama na temelju smjernica iz dijela A Priloga.

Članak 2.

Naknade koje mrežni operatori primjenjuju za pristup prijenosnom sustavu u skladu su sa smjernicama iz dijela B Priloga.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 3. ožujka 2011.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. rujna 2010.

Za Komisiju
Predsjednik
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 55.

PRILOG

DIO A

Smjernice o mehanizmu naknade između operatora prijenosnih sustava

1. Opće odredbe
- 1.1. Mehanizam naknade između operatora prijenosnih sustava (Inter-Transmission System Operator Compensation – ITC) osigurava naknadu troškova prihvatanja prekograničnih tokova električne energije, uključujući pružanje prekograničnog pristupa međusobno povezanom sustavu.
- 1.2. Europska mreža operatora prijenosnih sustava za električnu energiju (ENTSO za električnu energiju), koja je osnovana u skladu s člankom 5. Uredbe (EZ) br. 714/2009, osniva fond ITC radi naknade troškova prihvatanja prekograničnih tokova električne energije operatorima prijenosnih sustava.

Fond ITC osigurava naknadu:

1. troškova zbog gubitaka koji su u nacionalnim prijenosnim sustavima nastali kao posljedica prihvatanja prekograničnih tokova električne energije;
 - i
 2. troškova stavljanja infrastrukture na raspolaganje radi prihvatanja prekograničnih tokova električne energije.
- 1.3. Doprinosi u fond ITC izračunavaju se u skladu s točkama 6. i 7.

Plaćanja iz fonda ITC izračunavaju se u skladu s točkama 4. i 5.

ENTSO za električnu energiju odgovoran je za uspostavljanje režima naplate svih doprinosa i isplate svih plaćanja u vezi s fondom ITC te je odgovoran i za određivanje vremena plaćanja. Svi doprinosi i plaćanja izvršavaju se čim prije, a najkasnije u roku od šest mjeseci od kraja razdoblja na koje se primjenjuju.

- 1.4. Agencija nadzire provedbu mehanizma ITC i svake godine izvješćuje Komisiju o provedbi mehanizma ITC i upravljanju fondom ITC.

ENTSO za električnu energiju surađuje s Komisijom i Agencijom na tom zadatku te Agenciji dostavlja sve informacije koje su potrebne u tu svrhu.

Svaki operator prijenosnog sustava dostavlja mreži ENTSO za električnu energiju i Agenciji sve informacije koje su potrebne za provedbu mehanizma ITC.

- 1.5. Sve do uspostavljanja mreže ENTSO za električnu energiju operatori prijenosnih sustava međusobno surađuju kako bi izvršili zadatke koji su dodijeljeni mreži ENTSO za električnu energiju u vezi s mehanizmom ITC.
- 1.6. Tranzit električne energije izračunava se, obično na satnoj osnovi, tako da se uzme apsolutna količina uvoza električne energije ili, ako je niža, apsolutna količina izvoza električne energije na interkonekcijama između nacionalnih prijenosnih sustava.

Za potrebe izračunavanja tranzita električne energije količina uvoza i količina izvoza na svakoj interkonekciji između nacionalnih prijenosnih sustava umanjuje se razmjerno udjelu kapaciteta dodijeljenog na način koji nije u skladu s točkom 2. smjernica o upravljanju zagušenjem iz Priloga I. Uredbi (EZ) br. 714/2009.

Neovisno o odredbama drugog podstavka ove točke, uvoz i izvoz električne energije na interkonekcijama s trećim zemljama, na koje se primjenjuju odredbe točke 7.1., uključuju se u izračun tranzita električne energije.

- 1.7. Za potrebe ovog dijela Priloga neto tok električne energije označava apsolutnu vrijednost razlike između ukupnog izvoza električne energije iz određenog nacionalnog prijenosnog sustava u zemlje u kojima operatori prijenosnih sustava sudjeluju u mehanizmu ITC i ukupnog uvoza električne energije iz zemalja u kojima operatori prijenosnih sustava sudjeluju u mehanizmu ITC u isti prijenosni sustav.

Za stranke mehanizma ITC koje imaju zajedničku granicu s najmanje jednom trećom zemljom na koju se primjenjuju odredbe točke 7.1., izračun neto tokova prilagođava se na sljedeći način:

1. ako je ukupni izvoz električne energije u zemlje u kojima operatori prijenosnih sustava sudjeluju u mehanizmu ITC veći od ukupnog uvoza električne energije iz zemalja u kojima operatori prijenosnih sustava sudjeluju u mehanizmu ITC, neto tokovi umanjuju se za manju od sljedećih vrijednosti:

(a) neto uvozni tokovi iz tih trećih zemalja ili

(b) neto izvozni tokovi u zemlje u kojima operator prijenosnog sustava sudjeluje u mehanizmu ITC;

2. ako je ukupni uvoz električne energije iz zemalja u kojima operatori prijenosnih sustava sudjeluju u mehanizmu ITC veći od ukupnog izvoza električne energije u zemlje u kojima operatori prijenosnih sustava sudjeluju u mehanizmu ITC, neto tokovi umanjuju se za manju od sljedećih vrijednosti:

(a) neto izvozni tokovi u te treće zemlje ili

(b) neto uvozni tokovi iz zemalja u kojima operator prijenosnog sustava sudjeluje u mehanizmu ITC.

- 1.8. Za potrebe ovog Priloga opterećenje znači ukupnu količinu električne energije koja se iz nacionalnog prijenosnog sustava prenosi u povezane distribucijske sustave, ka krajnjim potrošačima koji su povezani na prijenosni sustav i ka proizvođačima električne energije za potrošnju pri proizvodnji električne energije.

2. Sudjelovanje u mehanizmu ITC

- 2.1. Svako regulatorno tijelo osigurava da operatori prijenosnih sustava koji se nalaze na njegovom području nadležnosti sudjeluju u mehanizmu ITC te da naknade koje operatori prijenosnih sustava zaračunavaju za pristup mrežama ne uključuju dodatne naknade za prihvaćanje prekograničnih tokova električne energije.

- 2.2. Operatori prijenosnih sustava iz trećih zemalja koje su sklopile sporazume s Unijom, na temelju kojih su usvojile i primjenjuju pravo Unije u području električne energije, imaju pravo sudjelovati u mehanizmu ITC.

Posebno operatori prijenosnih sustava koji djeluju u područjima iz članka 9. Ugovora o energetskej zajednici⁽¹⁾ imaju pravo sudjelovati u mehanizmu ITC.

Svaki operator prijenosnog sustava iz treće zemlje koja sudjeluje u mehanizmu ITC tretira se na istovjetan način kao i operator prijenosnog sustava iz države članice.

3. Višestranu sporazumi

- 3.1. ENTSO za električnu energiju olakšava sklapanje višestranu sporazuma o naknadi troškova prihvaćanja prekograničnih tokova električne energije između operatora prijenosnih sustava koji sudjeluju u mehanizmu ITC i operatora prijenosnih sustava iz trećih zemalja koje nisu sklopile sporazume s Unijom, na temelju kojih se usvaja i primjenjuje pravo Unije u području električne energije, a koji su 16. prosinca 2009. potpisali dobrovoljni sporazum između operatora prijenosnih sustava o naknadi između operatora prijenosnih sustava.

- 3.2. Cilj je takvih višestranu sporazuma osigurati da se operator prijenosnog sustava iz treće zemlje tretira na istovjetan način kao i operator prijenosnog sustava iz zemlje koja sudjeluje u mehanizmu ITC.

⁽¹⁾ SL L 198, 20.7.2006., str. 18.

- 3.3. Prema potrebi se u takvim višestranim sporazumima može preporučiti odgovarajuća prilagodba ukupne naknade, u pogledu naknade za stavljanje infrastrukture na raspolaganje za prihvaćanje prekograničnih tokova električne energije koja je utvrđena u skladu s točkom 5. Svaka takva prilagodba podliježe odobrenju Komisije, uzimajući u obzir mišljenje Agencije.
- 3.4. Operator prijenosnog sustava iz treće zemlje ne smije se tretirati povoljnije u odnosu na operatora prijenosnog sustava koji sudjeluje u mehanizmu ITC.
- 3.5. ENTSO za električnu energiju sve takve višestrane sporazume dostavlja Komisiji, koja daje svoje mišljenje o tome promiče li nastavak višestrane sporazuma dovršenje i funkcioniranje unutarnjeg tržišta električne energije i prekograničnu trgovinu. Mišljenje Komisije bavi se posebno sljedećim pitanjima:
 1. odnosi li se sporazum samo na naknadu troškova prihvaćanja prekograničnih tokova električne energije između operatora prijenosnih sustava;
 2. jesu li ispunjeni zahtjevi iz točaka 3.2. i 3.4.
- 3.6. Prilikom izrade mišljenja iz točke 3.5. Komisija se savjetuje sa svim državama članicama, posebno vodeći računa o stajalištima država članica koje imaju zajedničku granicu s dotičnom trećom zemljom.

Prilikom izrade svojeg mišljenja Komisija se može savjetovati s Agencijom.

4. Naknada gubitaka

- 4.1. Naknada gubitaka nastalih u nacionalnim prijenosnim sustavima kao posljedica prihvaćanja prekograničnih tokova električne energije izračunava se odvojeno od naknade troškova nastalih u vezi sa stavljanjem infrastrukture na raspolaganje za prihvaćanje prekograničnih tokova električne energije.
- 4.2. Iznos gubitaka nastalih u nacionalnom prijenosnom sustavu određuje se tako da se izračuna razlika između:
 1. iznosa gubitaka koji su stvarno nastali u prijenosnom sustavu tijekom predmetnog razdoblja;
 - i
 2. procijenjenog iznosa gubitaka u prijenosnom sustavu, koji bi bili nastali u sustavu tijekom predmetnog razdoblja da nije bilo tranzita električne energije.
- 4.3. ENTSO za električnu energiju odgovoran je za izračun iz točke 4.2. te taj izračun i metodu izračunavanja objavljuje u odgovarajućem obliku. Taj se izračun može izvesti iz procjena koje se odnose na više vremenskih točaka u predmetnom razdoblju.
- 4.4. Vrijednost gubitaka nastalih u nacionalnom prijenosnom sustavu kao posljedica prekograničnog toka električne energije izračunava se na istoj osnovi kao i ona koju je regulatorno tijelo odobrilo u vezi sa svim gubicima nastalima u nacionalnim prijenosnim sustavima. Agencija provjerava kriterije za procjenu gubitaka na nacionalnoj razini, posebno vodeći računa o tome da se gubici procjenjuju pošteno i bez diskriminacije.

Kada nadležno regulatorno tijelo nije odobrilo osnovu za izračun gubitaka za razdoblje u kojem se primjenjuje mehanizam ITC, ENTSO za električnu energiju procjenjuje vrijednost gubitaka za potrebe mehanizma ITC.

5. Naknada za stavljanje infrastrukture na raspolaganje za prekogranične tokove električne energije

- 5.1. Na prijedlog Agencije u skladu s točkom 5.3. Komisija utvrđuje godišnji iznos naknade za prekograničnu infrastrukturu, koji se raspodjeljuje između operatora prijenosnih sustava kao naknada za troškove koji su nastali kao posljedica stavljanja infrastrukture na raspolaganje za prihvaćanje prekograničnih tokova električne energije. Ako se Komisija ne slaže s prijedlogom Agencije, ona od Agencije traži drugo mišljenje.

5.2. Godišnji iznos naknade za prekograničnu infrastrukturu raspodjeljuje se između operatora prijenosnih sustava koji su odgovorni za nacionalne prijenosne sustave razmjerno:

1. faktoru tranzita koji se odnosi na tranzite u tom nacionalnom prijenosnom sustavu razmjerno ukupnim tranzitima u svim nacionalnim prijenosnim sustavima;
2. faktoru opterećenja koji se odnosi na kvadrat tranzita električne energije razmjerno opterećenju i tranzitima u tom nacionalnom prijenosnom sustavu, u odnosu na kvadrat tranzita električne energije razmjerno opterećenju i tranzitima u svim nacionalnim prijenosnim sustavima.

Faktor tranzita ponderira se 75 %, a faktor opterećenja 25 %.

5.3. Agencija daje prijedlog godišnjeg iznosa naknade za prekograničnu strukturu iz točke 5.1. na temelju procjene infrastrukture prijenosa električne energije uključene u omogućavanje prekograničnih tokova električne energije na razini Unije. Agencija poduzima sve što je u njezinoj moći kako bi izvršila procjenu u roku od dvije godine od dana početka primjene ove Uredbe. ENTSO za električnu energiju Agenciji pruža svu pomoć koja je potrebna za izvršenje te procjene.

Procjena se sastoji od tehničke i gospodarske procjene dugoročnog prosjeka dodatnih troškova koje godišnje treba očekivati zbog stavljanja takve infrastrukture za prijenos električne energije na raspolaganje za prekogranične tokove električne energije u predmetnom razdoblju te se temelji na priznatim metodologijama izračunavanja standardnih troškova.

Ako se infrastruktura financira iz izvora različitih od naknada za pristup mrežama koje se primjenjuju u skladu s člankom 14. Uredbe (EZ) br. 714/2009, procjena troškova stavljanja infrastrukture na raspolaganje za prekogranične tokove električne energije na odgovarajući se način prilagođava kako bi to odrazila.

Procjena infrastrukture za prijenos električne energije na razini Unije obuhvaća infrastrukturu u svim državama članicama i trećim zemljama koje sudjeluju u mehanizmu ITC te sustavima kojima upravljaju operatori prijenosnih sustava koji su sklopili višestrane sporazume iz točke 3.

5.4. Sve dok Agencija ne izvrši procjenu iz točke 5.3. i Komisija ne utvrdi godišnji iznos naknade za prekograničnu infrastrukturu u skladu s točkom 5.1., godišnji iznos naknade za prekograničnu infrastrukturu iznosi 100 000 000 EUR.

5.5. Prilikom izrade prijedloga iz točke 5.1. Agencija daje svoje mišljenje Komisiji i o tome je li prikladno koristiti dugoročni prosjek dodatnih troškova za procjenu troškova stavljanja infrastrukture na raspolaganje za prihvaćanje prekograničnih tokova električne energije.

6. Doprinosi fondu ITC

6.1. Operatori prijenosnih sustava doprinose fondu ITC razmjerno apsolutnoj vrijednosti neto tokova u svoj nacionalni prijenosni sustav i iz njega kao udio u ukupnoj apsolutnoj vrijednosti neto tokova u sve nacionalne prijenosne sustave i iz njih.

7. Naknada za korištenje prijenosnog sustava za uvoz električne energije iz trećih zemalja i izvoz električne energije u treće zemlje

7.1. Naknada za korištenje prijenosnog sustava naplaćuje se za ukupni planirani uvoz električne energije iz svih trećih zemalja i izvoz električne energije u sve treće zemlje, kada:

1. ta zemlja nije sklopila sporazum s Unijom na temelju kojeg je usvojila i primjenjuje pravo Unije u području električne energije;

ili

2. operator prijenosnog sustava koji je odgovoran za sustav iz kojeg se uvozi električna energija ili u koji se izvozi električna energija nije sklopio višestrani sporazum iz točke 3.

Ta se naknada izražava u eurima po megavat satu.

- 7.2. Svaki sudionik mehanizma ITC naplaćuje naknadu za korištenje prijenosnog sustava za planirani uvoz i izvoz električne energije između nacionalnog prijenosnog sustava i prijenosnog sustava treće zemlje.
- 7.3. Naknadu za korištenje prijenosnog sustava izračunava ENTSO za električnu energiju za svaku godinu unaprijed. Ona se određuje u visini procijenjenog doprinosa po megavat satu koji bi operatori prijenosnih sustava iz zemlje sudionice plaćali u fond ITC na temelju predviđenih prekograničnih tokova električne energije za predmetnu godinu.

DIO B

Smjernice za zajednički regulatorni pristup naplati prijenosa

1. Prosječne godišnje naknade za prijenos koje proizvođači plaćaju u svakoj državi članici kreću se unutar raspona iz točke 3.
2. Prosječne godišnje naknade za prijenos koje plaćaju proizvođači ukupne su godišnje naknade za prijenos koje plaćaju proizvođači, podijeljene s ukupnom izmjerenom energijom koju proizvođači godišnje unesu u prijenosni sustav određene države članice.

Za potrebe izračuna iz točke 3. naknade za prijenos ne uključuju:

1. naknade koje proizvođači plaćaju za fizička sredstva koja su potrebna za povezivanje sa sustavom ili nadogradnju veze;
 2. naknade koje proizvođači plaćaju u vezi s pomoćnim uslugama;
 3. naknade koje proizvođači plaćaju za posebne gubitke u sustavima.
3. Vrijednost prosječnih godišnjih naknada za prijenos koje plaćaju proizvođači kreće se u rasponu od 0 do 0,5 EUR/MWh, osim onih koje se primjenjuju u Danskoj, Švedskoj, Finskoj, Rumunjskoj, Irskoj, Velikoj Britaniji i Sjevernoj Irskoj.

Vrijednost prosječnih godišnjih naknada za prijenos koje plaćaju proizvođači u Danskoj, Švedskoj i Finskoj kreće se u rasponu od 0 do 1,2 EUR/MWh.

Prosječne godišnje naknade za prijenos koje plaćaju proizvođači u Irskoj, Velikoj Britaniji i Sjevernoj Irskoj kreću se u rasponu od 0 do 2,5 EUR/MWh, a u Rumunjskoj u rasponu od 0 do 2,0 EUR/MWh.

4. Agencija prati primjerenost raspona dopuštenih naknada za prijenos, posebno vodeći računa o njihovom učinku na financiranje prijenosnog kapaciteta koji je potreban kako bi države članice ostvarile svoje ciljeve sukladno Direktivi 2009/28/EZ ⁽¹⁾ Europskog parlamenta i Vijeća te njihovom učinku na korisnike sustava općenito.
5. Agencija najkasnije 1. siječnja 2014. dostavlja Komisiji svoje mišljenje o primjerenom rasponu ili rasponima naknada za razdoblje nakon 1. siječnja 2015.

⁽¹⁾ SL L 140, 5.6.2009., str. 16.